

Sygn. akt I AGa 266/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 stycznia 2023 roku

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodnicząca: sędzia Jolanta Jachowicz

Protokolant : st. sekr. sąd. Kamila Jarosińska

po rozpoznaniu w dniu 11 stycznia 2023 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa Grupa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R.

przeciwko R. K.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 14 lipca 2022 roku, sygn. akt X GC 926/21

I. oddala apelację;

II. zasądza od R. K. na rzecz Grupa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R. kwotę 4.050 zł (cztery tysiące pięćdziesiąt) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie apelacyjne.

Sygn. akt I AGa 266/22

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 16 marca 2021 roku Grupa (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. wniosła o zasądzenie od R. K. prowadzącego (...) kwoty 86.308,91 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwot i dat szczegółowo wskazanych w pozwie oraz kosztów procesu.

W piśmie z dnia 6 maja 2021 roku pełnomocnik powoda wskazał, iż dochodzi kwoty 86.308,91 zł wraz z odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwot i dat szczegółowo wskazanych w piśmie.

W dniu 26 maja 2021 roku Sąd Okręgowy w Łodzi wydał w sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym.

(nakaz zapłaty k. 28)

W dniu 5 sierpnia 2021 roku pozwany wniósł sprzeciw od wydanego nakazu zapłaty, wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu.

Wyrokiem z dnia 14 lipca 2022 roku, wydanym w sprawie sygn. akt X GC 926/21, Sąd Okręgowy w Łodzi zasądził od R. K. na rzecz Grupa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R.

kwotę 86.308,91 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych, liczonymi od następujących kwot:

- a) **41.393,95 złotych od 19 maja 2020 roku do dnia zapłaty;**
- b) **34.008,64 złotych od 21 maja 2020 roku do dnia zapłaty;**
- c) **10.906,32 złotych od 25 maja 2020 roku do dnia zapłaty;**

oraz kwotę 9.733 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Rozstrzygnięcie to oparte zostało na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych:

Strony pozostawały w stosunkach gospodarczych.

Spółka Grupa D5 jest spółką rodzinną. Prezesem spółki jest A. K. (1) brat pozwanego. Wspólnikami spółki są również bracia pozwanego A. K. (2) i M. K.. W 2011 roku bracia pozwanego założyli grupę producencką w formie powodowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością pod nazwą Grupa (...) zajmującą się m. in. produkcją paszy dla drobiu i pośrednictwem w chowie, hodowli i sprzedaży drobiu.

W dniu 2 stycznia 2018 roku pomiędzy (...) spółka z o.o. jako Dostawcą żywca, (...) jako Producentem żywca a (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością jako Odbiorcą żywca zawarta została umowa kontraktacyjna dostawy żywca drobiowego. Zgodnie z postanowieniami umowy dostawca żywca (powód) zobowiązał się sprzedać odbiorcy kurczęta rzeźne typu brojler. Miał za nie otrzymać zapłatę w wysokości wynikającej z umowy na rachunek bankowy wskazany w fakturze w terminie 21 dni od daty dostawy. Podstawą ustalania ceny były średnie ceny sprzedaży netto w zakładach drobiarskich (na rynek UE w tym kraj). Producent żywca, którym był pozwany, zobowiązany był do zdania 92 % ilości kurcząt deklarowanej w harmonogramie, stanowiącym załącznik do umowy.

Zgodnie umową strony mogły ją rozwiązać za 6 miesięcznym okresem wypowiedzenia, bez podania przyczyny. Jednak moment rozwiązania umowy nie mógł przypadać w czasie trwania cyklu produkcyjnego (okres między wstawieniem piskląt a ostatnią sprzedażą z cyklu).

Producent i kontraktujący będący wobec siebie dłużnikiem i wierzycielem dobrowolnie wyrazili zgodę na wzajemne potrącanie swoich wierzytelności wynikających z dostaw kurcząt. Zobowiązania kontraktującego za kurczęta (brojlery) będą, co do zasady w pierwszej kolejności kompensowane z należnościami kontraktującego za dostarczone pisklęta, pasze usługi weterynaryjne oraz ewentualne wpłacone zaliczki, pożyczki i ewentualne kary umowne. Pozostała po kompensacie należność za kurczęta będzie przekazywana producentowi w drodze przelewu środków na jego rachunek.

Powód dostarczał pozwanemu pasze dla drobiu. Zamówienia na pasze składane były przez pozwanego lub jego pracowników telefonicznie lub mailowo. Z tytułu dostawy pasz powód wystawiał dla pozwanego faktury.

Z tego tytułu wystawił m. in faktury: z dnia 19 marca 2020 roku na kwotę 87.362,67 zł o numerze (...) MP z terminem płatności 60 dni w dniu 18 maja 2020 roku, z dnia 21 marca 2019 roku na kwotę 34.008,64 zł o numerze (...) z terminem płatności 60 dni w dniu 20 maja 2020 roku; z dnia 25 marca 2020 roku na kwotę 10.906,32 zł o numerze (...) z terminem płatności 60 dni 24 maja 2020 roku.

Faktury objęte pozwem dotyczyły dostawy paszy F. S., wskazana w fakturach cena tony paszy wynosi 1.298 zł.

Pasza, za którą wystawiono ww. faktury została pozwanemu dostarczona i wykorzystana do produkcji kurcząt.

Należności wynikające z faktur nie zostały przez pozwanego zapłacone.

W dniu 18 listopada 2020 roku powodowa spółka wystosowała do pozwanego przedsądowe ostateczne wezwanie do zapłaty kwoty 89.738,96 zł (w tym odsetki ustawowe za opóźnienie w zapłacie) z tytułu ww. faktur VAT.

Poza fakturami objętymi pozwem powodowa spółka wystawiła i doręczała pozwanemu szereg innych faktur za dostawę paszy. Faktury te były przez pozwanego przyjmowane, podobnie jak dostarczona na ich podstawie pasza. Ceny wskazane w fakturach nigdy, do czasu wystąpienia konfliktu pomiędzy powodem a pozwanym i wszczęcia niniejszego postępowania, nie były przez pozwanego kwestionowane. Pozwany nigdy nie składał reklamacji, co do ilości, czy też jakości dostarczonej mu paszy.

W powodowej spółce stosowane były cenniki na produkowane i sprzedawane przez nią pasze. Przykładowy cennik z obowiązujący od dnia 27 sierpnia 2018 roku wskazywał cenę paszy grower III/S (dostarczonej pozwanemu) na kwotę 1.290 zł za tonę, paszy F. /S na kwotę 1.280 zł za tonę, paszy F. na kwotę 1.260 zł za tonę.

Ceny paszy zmieniały się często z uwagi na zmiany cen surowców i inne wskaźniki rynkowe. Ceny zależały też od ustalonych z odbiorcą terminów płatności, przy terminie 60 – dniowym były nieco wyższe. Ceny stosowane wobec pozwanego również się zmieniały. Cena tony paszy była zawsze wskazywana na fakturze. Zdarzało się, że pozwany był informowany o aktualnej cenie paszy przez E. K. w trakcie jego wizyt w siedzibie spółki. Na cenę paszy składają się koszty wytworzenia tony mieszanki paszowej i marża spółki. Marża zmienia się w zależności od decyzji zarządu.

Pozwany nie regulował należności z tytułu dostarczonej mu paszy wobec powoda.

W marcu 2020 roku powód przygotował projekt porozumienia dotyczącego spłaty zadłużenia pozwanego wobec spółki. W treści projektu porozumienia wskazano m. in. że łączna wartość paszy, jaką pozwany zakupił u powoda na dzień 31 marca 2020 roku, wynosi 3.047.387,37 zł brutto. Kwota ta obejmowała całkowite zadłużenie pozwanego (wymagalne i niewymagalne). Projekt porozumienia zawiera oświadczenie pozwanego, iż uznaje on swoje zadłużenie wobec powoda (wymagalne i niewymagalne). Zadłużenie wymagalne wskazane zostało na kwotę 2.103.084,31 zł brutto, natomiast zadłużenie niewymagalne na kwotę 944.303,06 zł brutto. Kwota odsetek w wysokości 7,5 % naliczonych od zadłużenia wymagalnego na dzień 31 marca 2020 roku wskazana została na 28.798 zł. Zgodnie z projektem porozumienia pozwany miał zobowiązać się do spłaty zadłużenia w 24 miesięcznych ratach w wysokości 88.850 zł każda, przy czym pierwsza rata miała być płatna do dnia 10 maja 2020 roku. Załącznik do projektu porozumienia stanowił harmonogram spłat, w którym wskazane zostały faktury, z których wynikają objęte porozumieniem należności.

Projekt porozumienia został przesłany pozwanemu mailowo przez E. K., księgową spółki z prośbą o zapoznanie się i akceptację lub ewentualne poprawki. Porozumienie to nigdy nie zostało pomiędzy stronami zawarte.

W dniu 12 marca 2020 roku E. K. – księgowa powodowej spółki przesłała drogą mailową do pozwanego mail zatytułowany „Indyk M. spłata na 12 marca 2020 roku”. Mail zawierał tabelę przedstawiającą wyliczenie ilości ton paszy z okresu 28 października do 25 listopada 2019 roku, od 26 listopada 2019 roku do 1 lutego 2020 roku i od 2 lutego 2020 do 12 marca 2020 roku. Do każdej tony paszy doliczona jest kwota 100 zł. Z przedstawionego wyliczenia wynika, iż suma 100-złotowych dopłat razy ilość wskazanej w rozliczeniu paszy dała kwotę 179.619 zł i do spłaty na 12 marca 2020 roku pozostało 497.817, 16 zł. Dokument ten jest niepodpisany.

W dniu 11 maja 2020 roku ustanowiony przez pozwanego pełnomocnik wystosował do powoda przedsądowe wezwanie do zapłaty kwoty 2.230.980,09 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych. Wskazana w wezwaniu należność wynikała z tytułu sprzedaży kurcząt dostarczonych i wyprodukowanych przez pozwanego i wystawionych z tego tytułu dla powoda faktur VAT wymienionych w wezwaniu wystawionych w okresie od 18 do 21 marca 2020 roku. W wezwaniu do zapłaty określono 2 dniowy termin na jego realizację – pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego i egzekucyjnego.

Spółka udzieliła w dniu 13 maja 2020 roku odpowiedzi na powyższe wezwanie wskazując, iż pozwany nie posiada wobec spółki żadnych wymagalnych wierzytelności. W dalszym ciągu pisma wyjaśniono, iż należności z tytułu dostawy kurcząt rzeźnych, o jakich mowa w skierowanym do spółki wezwaniu do zapłaty zostały skompensowane na podstawie art. 498 i nast. KC z wymagalnymi należnościami spółki od pozwanego wynikającymi z nieuregulowanych faktur za

dostawę paszy na kwotę ponad 2.250.000 zł. Na potwierdzenie tego spółka wystawiła kompensatę rozrachunków numer 0031/PK/20 z dnia 30 kwietnia 2020 roku. W wyniku dokonanej kompensaty pozwany pozostaje nadal dłużnikiem powodowej spółki.

W odpowiedzi na powyższe pismo pełnomocnika powoda, pełnomocnik pozwanego wystosowała do spółki ponowne wezwanie do zapłaty kwoty 2.230.980,09 zł.

W dniu 15 maja 2020 roku pozwany przesłał do powodowej spółki oświadczenie o odstąpieniu od umów zawartych z powodowa spółką, tj. umowy z dnia 12 listopada 2019 roku, z dnia 3 stycznia 2019 roku i z dnia 2 stycznia 2018 roku. Jako podstawę odstąpienia od ww. umów łączących pozwanego z powodem oraz z innymi podmiotami (umowy kontraktacji) pozwany wskazał odmowę zapłaty na jego rzecz przez powoda kwoty określonej w wezwaniach z dnia 13 i 14 maja 2020 roku.

W dniu 18 maja 2020 roku powód skierował do pozwanego oświadczenie o potrąceniu wierzytelności. W oświadczeniu tym wskazano, że powód na podstawie art. 498 i 499 KC dokonuje potrącenia wierzytelności przysługujących spółce w stosunku do pozwanego w kwocie 2.230.980,09 zł wynikających z wymienionych w oświadczeniu faktur VAT z tytułu sprzedaży pozwanemu paszy dla drobiu z wierzytelnościami przysługującymi pozwanemu wobec spółki w kwocie 2.230.980,09 zł z tytułu sprzedaży drobiu. Zgodnie z oświadczeniem wskazane wierzytelności wynikają z zawartej przez strony umowy zakupu żywca z dnia 12 listopada 2018 roku, umowy kontraktacyjnej, dostawy żywca drobiowego z dnia 2 stycznia 2018 roku oraz umowy z dnia 3 stycznia 2019 roku. Po zrealizowaniu przedmiotowego potrącenia R. K. jest zobowiązany do zapłaty na rzecz powodowej spółki niepotrąconej części należności wynikającej z faktury VAT numer (...) z dnia 24 lutego 2020 roku w kwocie 28.670,38 zł.

Wskazane oświadczenie o potrąceniu nie obejmuje należności wynikających z faktur dochodzonych w niniejszym postępowaniu.

Jednocześnie z uwagi na dokonane przez pozwanego odstąpienie od umów zakupu żywca oraz umów kontraktacyjnych, pozwany pismem z dnia 15 maja 2020 roku wezwał odbiorców drobiu, w tym m. in. (...) S. A. do dokonywania płatności za zbyty przez niego drób bezpośrednio na jego rachunki bankowe z pominięciem powoda.

Pismem z dnia 19 maja 2020 roku powód reprezentowany przez pełnomocnika poinformował o uznaniu oświadczenia o odstąpieniu od umów kontraktacyjnych z dnia 12 listopada 2019 roku, 3 stycznia 2019 roku i 2 stycznia 2018 roku za pozbawione podstaw prawnych, sprzeczne z zapisami umownymi i wobec powyższego bezskuteczne. Powód poinformował również pozwanego, że jest zobowiązany nadal do wywiązywania się z postanowień ww. umów.

W korespondencji mailowej z dnia 22 września 2020 roku skierowanej do księgowej powodowej spółki stanowiącej odpowiedź na wystosowane przez spółkę do pozwanego w dniu 26 maja 2020 roku wezwanie do zapłaty, wskazał on, że od października 2019 roku do każdej tony paszy zakupionej przez pozwanego w powodowej spółce doliczane było zaproponowane przez A. K. (1) kwota 135 zł tytułem spłaty zobowiązań pozwanego wobec Grupy D5. Skierowane do pozwanego wezwanie do zapłaty powinno być, zatem, jego zdaniem pomniejszone o kwotę 267.860,25 zł.

Oświadczenie pozwanego o odstąpieniu od umów kontraktacji zawartych z powodem, w tym m. in. umowy zawartej ze spółką (...) spowodowało konflikt z tym odbiorcą drobiu pomiędzy powodem, pozwanym związany z kwestią rozliczeń pomiędzy stronami za dostarczony przez pozwanego drób. Pozwany kierował, bowiem do firm (...) wezwania do dokonania bezpośredniej zapłaty na jego rachunki bankowe za dostarczony przez niego drób z pominięciem powoda. Wystawił również faktury za dostarczony żywiec bezpośrednio na (...) spółkę z o.o. z pominięciem powoda i nie wystawił tych faktur na powoda, co winien był uczynić stosownie do zapisów umowy kontraktacji i zgodnie z przyjętą pomiędzy stronami praktyką dotyczącą rozliczeń.

D. zakwestionował zarówno skuteczność złożonego przez pozwanego oświadczenia o odstąpieniu od umowy kontraktacji jak i wskazany przez niego sposób rozliczeń.

W dniu 8 października 2020 roku pomiędzy powodem a (...) spółką z o.o. zawarte zostało porozumienie dotyczące realizacji umowy kontraktacji z dnia 2 stycznia 2018 roku. Zgodnie z treścią porozumienia należność za dostarczony przez pozwanego żywiec drobiowy w kwocie 500.000 zł zostanie rozliczona przez Odbiorcę ((...) spółkę z o.o.) bezpośrednio z Producentem (pozwany) Pozostała część należności w kwocie 362.481,18 zł zostanie rozliczona z Dostawcą (powodem) w terminie 3 dni od podpisania niniejszego porozumienia.

Jednocześnie wskutek zawarcia i realizacji ww. porozumienia Przedsiębiorstwo (...) spółka z o.o. zrezygnowało z wszelkich kar i sankcji wynikających z niedostarczenia kurcząt rzeźnych typu brojler przez producenta na podstawie zawartej umowy kontraktacji z dnia 2 stycznia 2018 roku w stosunku do powoda i pozwanego.

Zgodnie z zawartym porozumieniem strony oświadczyły, że rozwiązują umowę kontraktacyjną z dnia 2 stycznia 2018 roku.

Oświadczeniem z dnia 12 października 2020 roku (...) spółka z o.o., od której pozwany nabywał pisklęta hodowlane, złożyła wobec pozwanego oświadczenia o potrąceniu wierzytelności pozwanego wobec (...) spółki z o.o. w kwocie 500.000 zł z tytułu dostawy żywca drobiowego do (...) spółka z o.o. (wskutek przystąpienia spółki (...) do długu (...) spółki z o.o. wobec pozwanego) z wierzytelnością (...) spółki z o.o. wobec pozwanego z tytułu dostawy piskląt hodowlanych wynoszącą 617.214,89 zł.

Pozwany m. in. w piśmie z dnia 30 września 2020 roku kierowanym do (...) spółki z o.o. zakwestionował jej stanowisko w sprawie zapłaty na jego rzecz kwoty 1.334.702,78 zł z tytułu dostawy kurcząt z maja 2020 roku.

W dniu 3 stycznia 2020 roku pozwany podpisał przygotowany i przesłany mu przez księgowość powoda dokument potwierdzenie salda. Z dokumentu tego wynika, że jego nieuregulowane zobowiązania wobec powoda na dzień 31 grudnia 2019 roku wynoszą 1.447.101,13 zł.

W dniu 6 grudnia 2021 roku pozwany wystosował do powoda pismo z wezwaniem do zapłaty i korekty wystawionych faktur. W wezwaniu tym wskazał, iż kwota 138.523,63 zł powinna zostać zapłacona przez powodową spółkę w terminie 3 dni od daty otrzymania wezwania. Do pisma pozwany załączył wykaz faktur wystawionych mu począwszy od 28 października 2019 roku do dnia 25 listopada 2019 roku. Wskazał, iż cena paszy na każdej ze wskazanych w zestawieniu faktur została zawyżona. Jako podstawę ustalenia ceny pozwany wskazał cennik z dnia 17 lipca 2019 roku. Według treści pisma cena paszy została zawyżona względem cennika o łączną kwotę 40.207,77 zł, natomiast z tytułu doliczania do każdej tony paszy kwoty 135 zł z tytułu obciążenia pozwanego długiem Indyk M. zawyżono należność z tego tytułu o kwotę 98.315,86 zł.

Pozwany wezwał powoda do dokonania korekty w/w faktur poprzez zmniejszenie należności w nich wykazanych o zawyżone kwoty zgodnie z kwotami wskazanymi we kolumnach H i J – pod rygorem skutków prawnych.

W tym samym dniu pozwany wystosował do powodowej spółki kolejne wezwanie do zapłaty i dokonania korekty wystawionych faktur odnoszące się do faktur wystawionych w okresie od 17 grudnia 2019 roku do 25 marca 2020 roku z powołaniem się na te same okoliczności. Pozwany wskazał, iż z tytułu zawyżenia ceny paszy jego zobowiązania wynikające z faktur zostały zawyżone bezpodstawnie o kwotę 68.198 zł a z tytułu doliczania do każdej tony paszy kwoty 135 zł należność zawyżono o kwotę 163.568,65 zł.

W dniu 10 grudnia 2021 roku pozwany wystosował do powoda oświadczenie o potrąceniu wierzytelności. W oświadczeniu tym pozwany wskazał, iż dokonuje na jego podstawie potrącenia wierzytelności dochodzonych w niniejszym postępowaniu w kwocie 86.308,91 zł z wierzytelnościami wynikającymi z przedstawionego przez niego w pismach z dnia 6 grudnia zawyżenia faktur za sprzedaż paszy w tej samej wysokości.

Powód w piśmie z dnia 6 grudnia 2021 roku odpowiedział na wezwania pozwanego do korekty faktur i wyliczenia nadpłaty. Zakwestionował w całości stanowisko strony pozwanej. Zaprzeczył, jakoby dokonywał zawyżenia cen sprzedanej paszy oraz zakwestionował przedstawione przez pozwanego wyliczenia. Powód stwierdził również, że

gdyby powodowa spółka stosowała wskazany przez pozwanego narzut, ceny paszy za tonę wynosiłyby od 1.395 złotych do 1.445 zł. Tymczasem ceny w wymienionych przez pozwanego fakturach kształtowały się od 1.298 do 1.390 zł. Stanowisko przeciwne, do którego odwołuje się pozwany, oznaczałoby, że od cen z cennika z 17 lipca 2019 roku, do którego odwołuje się pozwany należałoby jeszcze odjąć kwoty 135 zł netto za tonę i wówczas stosować stawki w granicach od 1.125 – 1.175 zł. Tymczasem średnia cena netto sprzedaży paszy dla drobiu w regionie wschodnim wynosiła w grudniu 2019 roku 1.425 zł, w styczniu 2020 roku 1.425 zł, w lutym 2020 1.433 zł, w marcu 1.463 zł.

Zeznania przesłuchanych świadków, w części, w jakiej zostały one przyjęte przez sąd za podstawę ustaleń faktycznych, potwierdzają i uzupełniają okoliczności wynikające z przedłożonych dokumentów. Sąd pominął dowód z zeznań świadka K. K. z uwagi na okoliczność, iż świadek będący żoną pozwanego nie posiadał bezpośredniej wiedzy o zasadach prowadzonej przez strony działalności gospodarczej. Wiedza świadka o okolicznościach istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy pochodzi w większości „z drugiej ręki”. Są to informacje, jakie przekazywał świadkowi pozwany. Zeznania te nie wnoszą niczego do sprawy, jeśli chodzi o zasady rozliczeń stron. Świadek zeznała m.in., iż udziałowcy i zarząd powodowej spółki poruszali w rozmowach kwestię niezapłaconych należności za dostarczony drób przez firmę (...) oraz wyrażali opinię, że dług ten powinien zostać pokryty przez pozwanego. Z zeznań tych nie wynika jednakże w sposób jednoznaczny, że pozwany był tymi należnościami w jakikolwiek sposób faktycznie obciążony. Jedyną wiedzą świadka na ten temat pochodzi z okazanej świadkowi przez pozwanego korespondencji mailowej otrzymanej przez pozwanego w dniu 12 marca 2020 roku od E. K..

Sąd odmówił również wiary zeznaniom pozwanego, co do tego, iż był przez powoda obciążony jakimikolwiek innymi należnościami poza tymi, które wynikały z faktu zakupu i dostarczenia pozwanemu paszy dla drobiu. Twierdzenia powoda w tym zakresie zostały zakwestionowane przez powoda. Nie znajdują one potwierdzenia w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym. W szczególności korespondencją mailową z dnia 12 marca 2020 roku przesłaną pozwanemu przez E. K. nie stanowi jednoznacznego dowodu tego, iż powód faktycznie doliczał pozwanemu kwotę 100 złotych do każdej tony sprzedanej mu paszy tytułem spłaty należności za drób dostarczony przez Grupę D5 do firmy (...), która to firma za dostawy nie zapłaciła. Dokument ten jest niepodpisany. Nie wiadomo, od kogo pochodzi. Jako oświadczenie niepodpisane nie może być traktowane jako wiążące.

Świadek E. K. i prezes powodowej spółki w swoich zeznaniach stwierdzili, iż dokument ten może być częścią dokonywanych pomiędzy stronami ustaleń dotyczących rozliczeń finansowych. Nie miał jednak charakteru wiążącego. Okoliczność ta nie wynika także z przedstawionych przez pozwanego faktur wystawionych na jego firmę przez powoda. Ceny wskazane w fakturach odpowiadają, co do zasady cenom wskazanym w cenniku, nie są wyższe niż obowiązujące w tym okresie ceny rynkowe wynikające z notowań prowadzonych w zintegrowanym systemie rolniczej informacji rynkowej prowadzonym przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Pozwany nigdy, na przestrzeni trwającej kilka lat współpracy z powodem nie kwestionował wystawionych i przesłanych mu faktur za dostarczoną paszę. Jako osoba prowadząca działalność gospodarczą w znacznym rozmiarze, zatrudniająca przy tym profesjonalnego pracownika zajmującego się obsługą księgową firmy, powinien dokładać najwyższej profesjonalnej staranności w zakresie prowadzenia swojego przedsiębiorstwa, w tym również a może przede wszystkim w zakresie jego rozliczeń finansowych. W ramach tejże profesjonalnej staranności powinien sam lub poprzez zatrudnione w tym celu osoby dokonywać weryfikacji przesyłanych mu dokumentów finansowych, w tym faktur zakupowych, w których określona była kwota jego zobowiązań z tytułu dostawy paszy przez powoda. Weryfikacja ta powinna polegać na sprawdzeniu, czy cena, ilość i rodzaj towaru wskazanego w fakturze odpowiada treści umowy stron. Przede wszystkim weryfikacji podlegać powinno, czy ceny wskazane na fakturach są zgodne z tymi, na jakie pozwany się z powodem umówił. Przy zachowaniu powyższych zasad wydaje się nieprawdopodobne, aby możliwe było zawyżenie ceny tony paszy dostarczonej pozwanemu przez powoda o kwotę 100, czy jak twierdzi pozwany 135 zł. Jeśliby okoliczność taka miała miejsce, wbrew uzgodnieniom stron, powinna zostać dostrzeżona przez pozwanego i zakwestionowana, jeśli na praktykę taką nie wyrażał zgody. Tymczasem pozwany nigdy nie zakwestionował żadnej faktury wystawionej mu przez powoda z tytułu dostawy paszy.

Z samej zaś treści faktur ani też pozostałych dokumentów ani zeznań świadków czy strony powodowej nie wynika, aby ceny paszy były bezpodstawnie zawyżane w sposób wskazany przez pozwanego. Twierdzenia pozwanego w tej

kwestii są ponadto niekonsekwentne. Raz twierdzi on, iż cena tony paszy była podwyższana o kwotę 100 zł z tytułu spłaty zadłużenia Indyk M., innym razem natomiast, że do każdej faktury doliczono mu kwotę 135 zł tytułem spłaty jego zadłużenia wobec powoda.

Sąd Okręgowy uznał powództwo za zasadne.

Okolicznością niekwestionowaną było to, iż pomiędzy stronami istniała współpraca gospodarcza polegająca na dostarczaniu pozwanemu przez powoda wyprodukowanych przez powoda pasz dla drobiu. Pozwany nie kwestionował, ani otrzymania pasz, ani faktur wystawionych z tego tytułu. Poza tym pozwany nigdy nie kwestionował ilości i jakości dostarczonych mu przez powoda pasz.

Wnosząc o oddalenie powództwa pozwany powołał się natomiast na potrącenie, jakiego dokonał w stosunku do powoda na podstawie oświadczenia z dnia 10 grudnia 2021 roku.

Potrącenie to Sąd Okręgowy uznał za nieskuteczne i nieudowodnione.

Zgodnie z treścią przepisu art. 6 k.c. do wykazania skuteczności dokonanego potrącenia zobowiązana jest strona, która z tej okoliczności wywodzi korzystne dla siebie skutki prawne w postaci umorzenia zobowiązania. Pozwany nie udowodnił skuteczności złożonego w dniu 10 grudnia 2021 roku oświadczenia o potrąceniu. Pozwany nie udowodnił bowiem ani istnienia, ani wymagalności wierzytelności wskazanych w oświadczeniu o potrąceniu.

W toku postępowania pozwany nie udowodnił, aby powód faktycznie zawyżał stosowane wobec pozwanego ceny pasz w sposób wskazany przez pozwanego. Pozwany dokonując wyliczenia rzekomo zawyżanych w stosunku do niego cen pasz za okres od sierpnia 2019 roku do marca 2020 roku powołuje się na cennik obowiązujący od dnia 3 czerwca 2019 roku. Tymczasem z treści zeznań świadków, w tym świadka M. K., który sam nabywał pasze od powoda, wynika, że ceny pasz produkowanych przez powodową spółkę ulegały znacznie częstszym zmianom stosownie do zmiany kosztów produkcji. Z zeznań tego świadka jak również świadka E. K. wynika, że informacje o aktualnej cenie paszy były przekazywane klientom mailowo lub telefonicznie, a następnie były uwzględniane w fakturze. Skoro pozwany przyjmował pasze i akceptował wystawione mu z tego tytułu faktury, to należy przyjąć, iż zawierał z powodem umowę o dostawę paszy na warunkach wynikających z faktury, to jest za wskazaną w niej cenę i z wskazanym tamże terminem płatności. Z okoliczności faktycznych sprawy nie wynika, aby strony umawiały się, że rozliczenie z pozwanym z tytułu dostawy pasz będzie się odbywać na podstawie cennika z dnia 3 czerwca 2019 roku. Pozwany otrzymywał pasze oraz faktury za ich dostawę i nigdy ich nie kwestionował. W tych okolicznościach twierdzenia pozwanego o jakiegokolwiek nadpłacie z tego tytułu uznać należy za gołosłowne, pozbawione podstaw faktycznych i podnoszone wyłącznie na potrzeby niniejszego procesu w celu skonstruowania linii obrony procesowej.

Podobnie w przypadku wskazanego przez pozwanego „doliczania” kwoty 135 zł z tytułu pokrycia straty związanej z nieuregulowaniem należności za dostarczony drób przez Indyk M.. Pozwany nie udowodnił, aby faktycznie takie „doliczanie” miało miejsce. Nie wynika to ani z treści faktur, ani z analizy stosowanych przez powoda cen paszy. Pozwany, jako dowód na to doliczanie powołuje korespondencję mailową od spółki przesłaną mu w marcu 2020 roku przez E. K.. Z przesłanego zestawienia nie wynika, iż powód faktycznie doliczał pozwanemu kwotę 100 zł do każdej tony sprzedanej paszy tytułem spłaty należności za drób dostarczony przez (...) do firmy (...), która to firma za dostawy nie zapłaciła. Dokument ten jest niepodpisany. Nie wiadomo, od kogo pochodzi. Jako oświadczenie niepodpisane nie może być traktowane jako wiążące. Twierdzenia pozwanego, że takowe doliczanie miało miejsce są dowolne, niepoparte wiarygodnymi dowodami.

Ponadto, nawet przyjmując jedynie hipotetycznie, iż jakiegokolwiek nadpłaty po stronie pozwanego miały miejsce, to wierzytelność przedstawiona w piśmie z dnia 10 grudnia 2021 do potrącenia z tego tytułu roku nie była w dacie złożenia tego oświadczenia wymagalna, a zatem nie została spełniona kolejna przesłanka skuteczności potrącenia.

Wierzytelność z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia, jaka miałaby rzekomo powstać po stronie pozwanego na skutek zawyżania cen jak również „doliczania” długu Indyk M., jest wierzytelnością, w stosunku do której zastosowanie

znajduje przepis art. 455 k.c. dla ustalenia terminu płatności. Świadczenie należne pozwanemu powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. W wezwaniach do zapłaty skierowanych do powoda w dniu 6 grudnia 2021 roku pozwany określił termin 3 dni na dokonanie zapłaty, liczony od dnia doręczenia powodowi wezwania do zapłaty. Pozwany nie przedstawił dowodu doręczenia powodowi wezwania do zapłaty. Powód w piśmie z dnia 6 grudnia 2021 roku odpowiedział na wezwania pozwanego do korekty faktur i wyliczenia nadpłaty. Trzydniowy termin do zapłaty rozpoczął zatem bieg od dnia 7 grudnia 2021 roku i upłynął w dniu 10 grudnia 2021 roku. Dopiero od dnia następnego, to jest od dnia 11 grudnia 2021 roku, nastąpiłby ewentualnie stan wymagalności wskazanych w wezwaniach wierzytelności. Tymczasem pozwany już w dniu 10 grudnia a zatem przed terminem wymagalności złożył powodowi oświadczenie o potrąceniu.

Oświadczenie pozwanego o odstąpieniu od umów kontraktacyjnych z dnia 12 listopada 2019 roku, 3 stycznia 2019 roku i 2 stycznia 2018 roku uznaje się, zgodnie ze stanowiskiem powoda oraz kontrahenta stron - (...) spółki z o.o., za pozbawione podstaw prawnych, sprzeczne z zapisami umownymi i wobec powyższego bezskuteczne. Zgodnie z postanowieniami umowy strony mogą ją rozwiązać za 6 miesięcznym okresem wypowiedzenia, bez podania przyczyny. Jednak moment rozwiązania umowy nie może przypadać w czasie trwania cyklu produkcyjnego (okres między wstawieniem piskląt a ostatnią sprzedażą z cyklu). Oświadczenie pozwanego nie odpowiada powyższemu warunkom. Z tego tytułu pozwany nie może zatem domagać się od kontrahentów, w tym od powoda, jakichkolwiek roszczeń.

Wobec niezasadności zarzutów pozwanego powództwo podlegało uwzględnieniu w całości.

W wyniku zawartej umowy powód w całości wykonał swe obowiązki, to jest przeniósł na kupującego własność rzeczy i wydał mu rzeczy (paszę), czego nie można powiedzieć o pozwanym. Umowa obligowała go do zapłaty ceny w terminach wynikających z faktur VAT, pozwany jednak nie uczynił zadość w sposób należyty swemu podstawowemu obowiązkowi, to jest nie zapłacił cen sprzedaży wynikających z faktur VAT.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 7 i 8 ustawy z dnia 8 marca 2013 roku o terminach zapłaty w transakcjach handlowych.

O kosztach procesu orzeczono z uwzględnieniem zasady przewidzianej w art. 98 § 1 k.p.c.

Apelację od tego wyroku złożył pozwany R. K. zaskarżając go w całości.

Apelujący zarzucił wyrokowi:

1. naruszenie przepisów prawa procesowego, które ma wpływ na treść orzeczenia wydanego w sprawie, to jest art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego, przekroczenie przez Sąd I instancji zasady swobodnej oceny dowodów oraz wystąpienie sprzeczności istotnych ustaleń sądu z doświadczeniem życiowym i zebrany w sprawie materiałem dowodowym, co doprowadziło do błędnych ustaleń faktycznych polegających na błędnym uznaniu, że:

1.1. zeznania świadka K. K. nie zasługiwały na uwzględnienie, ponieważ świadek ten jest żoną pozwanego i nie posiada bezpośredniej wiedzy o zasadach prowadzonej przez strony działalności gospodarczej, podczas gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że świadek pomagała pozwanemu w prowadzeniu działalności, była świadkiem ustaleń dotyczących prowadzenia przez pozwanego działalności, brała udział w spotkaniach pomiędzy braćmi w sprawach dotyczących współpracy, znała zasady dotyczące rozliczeń między stronami, widziała dokumenty związane z prowadzoną przez pozwanego działalnością, podczas pobytu pozwanego w szpitalu nadzorowała działalność fermi, świadek uczestniczyła bezpośrednio w spotkaniu w styczniu 2020r. na fermie współnika powoda M. K., którego przedmiotem było zadłużenie pozwanego za pasze i rozliczenie braku płatności dla powoda od Indyk M., świadek zeznała, że powód zawyżał ceny wskazane na fakturach celem pokrycia zadłużenia z tytułu Indyk M., świadek wraz z pozwanym sprawdzili rozliczenia pozwanego z powodem i okazało się, że od października 2019r. powód zawyżał ceny paszy względem cennika,

1.2. zeznania pozwanego są niewiarygodne w zakresie dotyczącym obciążania pozwanego przez powoda innymi należnościami niż wynikające z faktu zakupu i dostarczenia paszy dla drobiu, podczas gdy z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika, że pozwany kwestionował cenę pasz, pozwany sprawdził, że ceny wskazane na fakturach są niezgodne z dostarczonym na maila cennikiem, księgowy pozwanego zweryfikował wszystkie kwoty, pozwany otrzymał na maila informację od księgowej powoda o zadłużeniu z tytułu braku płatności od Indyka M.,

1.3. korespondencja mailowa z dnia 12 marca 2020r, przesłana pozwanemu przez E. K. księgową powoda, nie stanowi jednoznacznego dowodu, iż powód faktycznie doliczał pozwanemu kwotę 100 zł do każdej tony sprzedanej mu paszy tytułem spłaty należności za drób dostarczony do Indyk M. i nie ma charakteru wiążącego, podczas z treści tego dokumentu wynika, że kwota 100 zł była doliczana oraz podczas gdy dokument ten znajduje potwierdzenie w fakturach wystawionych pozwanemu przez powoda, kwoty wskazane w korespondencji mailowej pokrywają się z kwotami wskazanymi na fakturach, a świadek E. K. potwierdziła, że takiego maila pozwanemu wysłała, choć wbrew treści dowodu twierdziła, że były to tylko niewiążące wyliczenia,

1.4. ceny wskazane w fakturach (cyt.) „co do zasady” odpowiadają cenom wskazanym w cenniku, nie są wyższe niż obowiązujące w tym okresie ceny rynkowe wynikające z notowań prowadzonych w zintegrowanym systemie rolniczej informacji rynkowej prowadzonym przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, podczas gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności wyliczenia pozwanego dołączonego do sprzeciwu od nakazu zapłaty (załącznik nr 10), wynika, że ceny wskazane na fakturach zaczęły odbiegać od cen z cennika już od 28 października 2019r., a powód w toku postępowania nie przedstawił cennika, który miałby być podstawą do wystawienia faktur załączonych do pozwu i kalkulacji dotyczących tego cennika, również przedstawione przez powoda notowania z rynku pasz nie odzwierciedlają cen w fakturach wystawionych pozwanemu,

1.5. pozwany jako osoba prowadząca działalność gospodarczą w znacznym rozmiarze i zatrudniająca profesjonalnego księgowego nie dokładał należytej i profesjonalnej staranności w zakresie prowadzenia swojego przedsiębiorstwa, w tym w zakresie jego rozliczeń finansowych, podczas gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności zeznań świadków wynika, że pozwany dokładał tej staranności w sposób i w zakresie takim, jak było to możliwe, pozwany będąc chory nie mógł kwestionować faktur, wspólnicy powoda i pozwany są braćmi, pozwany miał ogromne zaufanie do braci, to wspólnicy powoda zwrócili się do pozwanego z propozycją współpracy, pozwany w 2019r. doznał ciężkiego wypadku, był w śpiączce, w kilku szpitalach, potem intensywnie leczył się i przebywał długo w domu i w 2019r. prawie nie zajmował się prowadzeniem fermy i to bracia pozwanego - Grupa (...), a w zasadzie A. K. (1), prowadził biznes, pasze były dostarczane, faktury za pasze były wystawiane, pisklaki były nabywane, Grupa (...) uzgadniała sprzedaż wyhodowanego drobiu, niemożliwe było kwestionowanie faktur za pasze wystawionych w 2019r., bowiem pozwany był ciężko chory, a dług podczas jego choroby rósł i obejmował faktury od 2019 do marca 2020, kiedy to strony zaprzestały współpracy,

1.6. pozwany nigdy nie zakwestionował żadnej faktury wystawionej mu przez powoda z tytułu dostawy paszy, podczas gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że pozwany konsekwentnie kwestionował kwoty za pasze, świadek E. K. potwierdziła, że podczas negocjacji Porozumienia w marcu/kwietniu 2020 były rozmowy na temat kwot, jakie znalazły się w Porozumieniu, a więc kwoty te nie były zgodne pomiędzy stronami, świadek K. K. również potwierdziła, że pozwany nie godził się na kwoty w fakturach za pasze i podjął działania, aby odzyskać od powoda nadpłatę oraz podjął działania, aby uzgodnić w Porozumieniu negocjowanym z powodem kwoty w fakturach za pasze, a ponadto kwoty miały ulec weryfikacji na etapie negocjacji Porozumienia, czego wyrazem była korespondencja mailowa mec. Ł. M. z dnia 20.04.2020r. do powoda,

1.7. z treści faktur ani z pozostałych dokumentów oraz zeznań świadków czy strony powodowej nie wynika, aby ceny paszy były bezpodstawnie zawyżane, podczas gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że prezes zarządu powoda A. K. (1) wielokrotnie proponował pozwanemu, aby „rozliczać” dług paszowy pozwanego w ten sposób, aby do każdej tony paszy doliczać kwotę 135 zł do bieżących faktur za pasze, a poprzednie faktury korygować, co miało na celu zabezpieczenie Grupy (...) sp. z o.o. przed przedawnieniem dwuletnich roszczeń ze sprzedaży dotyczących nieuregulowanych przez pozwanego płatności; kwota 100 zł miała być doliczana tytułem długu

paszowego, a 35 zł tytułem „obsługi” przez Grupę D5 zadłużenia; jednak jak okazało się, powód nie rozliczał w fakturach za pasze długu paszowego, ale rozliczał dług Indyka M. o czym świadczy korespondencja e-mail od księgowej powoda E. K. z dnia 12.03.2020 r.,

1.8. twierdzenia pozwanego są niekonsekwentne, bowiem raz twierdzi, że cena tony paszy była podwyższana o kwotę 100 zł z tytułu spłaty zadłużenia Indyk M., innym razem natomiast, że do każdej faktury doliczono mu kwotę 135 zł tytułem spłaty jego zadłużenia wobec powoda, podczas gdy z akt sprawy, w szczególności z zeznań świadków wynika, że kwota 100 zł stanowiła rzekomy dług pozwanego za Indyk M., zaś kwota 35 zł stanowiła „obsługę zadłużenia” pozwanego u powoda

1.9. pozwany był informowany o cenach w trakcie jego wizyt w siedzibie pozwanej spółki przez świadka E. K., podczas gdy pozwany był w tym okresie ciężko chory, wyłączony z prowadzenia biznesu a sama E. K. nie potwierdziła tego, że informowała pozwanego o cenach, nie potwierdził również tego w swoich zeznaniach A. K. (1) Prezes Zarządu,

co w konsekwencji miało wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, bowiem pozwany wykazał, że ceny na fakturach będących przedmiotem sporu nie były zgodne z cennikiem, powód nie przedłożył cennika i nie wykazał, że cena została uzgodniona, pozwany skutecznie kwestionował ceny stosowane przez powoda, powód zawyżał ceny na fakturach względem cennika;

2. naruszenie przepisów prawa procesowego, które mają wpływ na treść orzeczenia wydanego w sprawie, to jest art. 233 § 1 k.p.c., poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego, przekroczenie przez Sąd I instancji zasady swobodnej oceny dowodów oraz wystąpienie sprzeczności istotnych ustaleń sądu z doświadczeniem życiowym i zebrany w sprawie materiałem dowodowym, co doprowadziło do błędnych ustaleń faktycznych polegających na błędnym uznaniu, że oświadczenie o potrąceniu powoda było nieskuteczne i nie zostało przez stronę pozwaną w niniejszym postępowaniu udowodnione, pozwany nie udowodnił istnienia ani wymagalności wierzytelności wobec powoda i tym samym skuteczności oświadczenia o potrąceniu, podczas gdy:

2.1. z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, w szczególności korespondencji mailowej z 12.03.2020, wynika, że sam powód przyznawał, iż stosował wobec pozwanego praktykę zawyżania cen i doliczania do faktur rzekomego długu za Indyk M. i powiększania kwot na fakturach tytułem obsługi zadłużenia pozwanego, a kwoty te zostały naliczone i pobrane przez powoda, bez zgody i wiedzy pozwanego,

2.2. pozwany w dniu 6 grudnia 2021r. wysłał poprzez e-mail oraz listem poleconym ZPO wezwania do zapłaty i korekty wystawionych faktur wskazując 3 dniowy termin do spełnienia świadczeń przez powoda; termin ten upłynął bezskutecznie w dniu 9 grudnia 2021r.,

2.3. z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika, że powód odebrał wezwania pozwanego już w dniu 6 grudnia 2021r., bowiem odpowiedź na wezwania pozwanego wysłał jeszcze tego samego dnia, tj. 6 grudnia, co potwierdza załącznik nr 2 do pisma procesowego powoda z dnia 11 kwietnia 2022 r.,

2.4. załącznik nr 10 do sprzeciwu od nakazu zapłaty – wyliczenie pozwanego – wskazuje, że łączna kwota z tytułu zawyżania faktur przez powoda wynosi 267.860,25 zł,

2.5. w dniu 10 grudnia 2021r. pozwany wystosował skuteczne oświadczenie o potrąceniu wierzytelności, które powód odebrał w dniu 13 grudnia 2021r.,

co w konsekwencji miało wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, bowiem pozwany dokonał skutecznego potrącenia wierzytelności z wierzytelnością powoda dochodzoną w niniejszej sprawie i tym samym wierzytelności powoda dochodzone w niniejszym procesie wygasły na skutek potrącenia dokonanego przez pozwanego;

3. naruszenie przepisów prawa procesowego, które mają wpływ na treść orzeczenia wydanego w sprawie, to jest art. 98 k.p.c., art. 83 ust. 2 w zw. z art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez ich niewłaściwe

zastosowanie i zasądzenie kosztów procesu na rzecz powoda w sytuacji, gdy powództwo winno zostać oddalone i pozwany nie powinien być uznany za stron przegrywającą;

4. naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. poprzez błędną ich wykładnię i uznanie, że w toku niniejszego postępowania pozwany nie udowodnił skuteczności złożonego w dniu 10 grudnia 2021 r. oświadczenia o potrąceniu, podczas gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że pozwany sprostą ciężarowi dowodu w tym zakresie, udowodnił, że powód zawyżał ceny paszy wskazane na fakturach, przedłożył do akt sprawy wezwania z dnia 6 grudnia wraz z dowodami nadania oraz oświadczenie o potrąceniu z dnia 10 grudnia 2021 r. wraz z dowodem nadania i potwierdzeniem odbioru przez powoda, a ponadto w toku sprawy sam powód przyznał, że odebrał wezwania pozwanego do zapłaty w dniu 6 grudnia 2021r., co bezpośrednio wynika z treści załącznika nr 2 do pisma procesowego powoda z dnia 11 kwietnia 2022 r.;

5. naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest art. 61 § 2 k.c. poprzez jego niezastosowanie i uznanie, że trzydniowy termin do zapłaty wyznaczony w wezwaniach z dnia 6 grudnia 2021 r. zaczął biec w dniu 7 grudnia 2021r., podczas gdy wezwania te zostały przez powoda wysłane także drogą mailową, a oświadczenie woli wyrażone w postaci elektronicznej jest złożone innej osobie z chwilą, gdy wprowadzono je do środka komunikacji elektronicznej w taki sposób, żeby osoba ta mogła zapoznać się z jego treścią;

6. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 77² k.c. w zw. z art. 77³ k.c. w zw. z art. 65 k.c. poprzez ich niezastosowanie i uznanie, że dokument w postaci korespondencji mailowej z 12.03.2020 r. jest niepodpisany, nie wiadomo, od kogo pochodzi i jako oświadczenie niepodpisane nie może być traktowane jako wiążące, podczas gdy do zachowania dokumentowej formy czynności prawnej wystarcza złożenie oświadczenia woli w postaci dokumentu, w sposób umożliwiający ustalenie osoby składającej oświadczenie, a niewątpliwie e-mail jest dokumentem w rozumieniu w/w przepisów i możliwe jest ustalenie, od kogo korespondencja mailowa pochodzi, a ponadto z zeznań świadka E. K. na rozprawie w dniu 31.03.2022r. wynika, że to świadek wysłała w/w maila do pozwanego;

7. naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest art. 455 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, że wierzytelność pozwanego względem powoda nie była w dacie złożenia oświadczenia o potrąceniu wymagalna, podczas gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że termin na spełnienie przez powoda świadczeń upłynął bezskutecznie w dniu 9 grudnia 2021r., a ponadto sam powód przyznał, że odebrał wezwania pozwanego, czego dowodem jest załączona do pisma z dnia 11 kwietnia 2022r. odpowiedź na wezwania do zapłaty, datowana i wysłana w dniu 6 grudnia 2021r.;

8. naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest art. 498 § 1 i 2 k.c. poprzez ich błędną wykładnię i uznanie, że potrącenie pozwanego nie było skuteczne, podczas gdy wierzytelność pozwanego w stosunku do powoda istniała, była jednorodząją z wierzytelnością powoda, była wymagalna oraz mogła być dochodzona przed sądem, co zostało przez pozwanego wykazane w toku postępowania.

Powołując się na powyższe zarzuty pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu za instancję apelacyjną wg norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację strona powodowa wniosła o jej oddalenie i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego jest niezasadna.

W pierwszej kolejności wskazać należy na niezasadność zarzutu naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. przy dokonywaniu oceny materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie.

Sąd Apelacyjny podziela ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego i przyjmuje je za własne. Ustalenia te dokonane zostały w oparciu o dowody przeprowadzone w pierwszej instancji, których ocena dokonana została bez przekroczenia ram swobodnej oceny dowodów zakreślonych przepisem art. 233 § 1 k.p.c.

Podkreślić należy, iż skuteczne zakwestionowanie tej swobody wymaga od skarżącego wykazania, że w następstwie istotnych błędów logicznego rozumowania bądź sprzeniewierzenia się zasadom doświadczenia życiowego albo też pominięcia dowodów prowadzących do wniosków odmiennych, niż przyjęte przez sąd orzekający, ocena dowodów była oczywiście błędna lub rażąco wadliwa. Bezspornym jest zatem, że skuteczność zarzutu naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 233 § 1 k.p.c. uzależniona jest od wykazania, iż sąd ten uchybił określonym zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego przy ocenie konkretnych dowodów, albowiem jedynie to może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Tym samym, niewystarczające jest przekonanie strony o innej niż przyjął to sąd doniosłości poszczególnych dowodów w sprawie i ich odmiennej ocenie niż ocena Sądu Okręgowego (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 10 kwietnia 2000r., V CKN 17/00 i z dnia 6 listopada 1998r., III CKN 4/98).

Prawidłowe postawienie zarzutu z art. 233 § 1 k.p.c. wymagało zatem od apelującego wskazania konkretnego dowodu przeprowadzonego w sprawie, którego zarzut ten dotyczy i podania, w czym upatruje wadliwą jego ocenę. Nie jest nim inna ocena tych samych dowodów przeprowadzona przez stronę. Jeśli bowiem z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne (tak SN w wyroku z dn. 27.09.2002r, II CKN 817/00, Legalis).

Zarzut naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów apelujący opiera na odmiennej od sądu ocenie dowodów z zeznań świadka K. K., pozwanego oraz prywatnego dokumentu w postaci wiadomości mailowej z dnia 12 marca 2020 roku. W ocenie apelującego prawidłowa ocena tychże dowodów powinna doprowadzić Sąd Okręgowy do ustalenia, że od października 2019 roku powodowa spółka zawiązała cenę paszy sprzedawanej pozwanemu w porównaniu do cen wynikających z cennika, a nadto do każdej faktury doliczała dodatkowo kwotę 135 zł jako dług spółki (...).

Sąd Apelacyjny podziela ocenę zeznań świadka K. K. dokonaną przez Sąd I instancji. Analiza tych zeznań słusznie doprowadziła sąd do konkluzji, że świadek ten – choć jest żoną pozwanego – to jednak nie orientowała się w zasadach prowadzonej przez męża działalności gospodarczej. Świadek wprost przecież zeznała, że nie uczestniczyła w bezpośrednich rozmowach co do firmy, to robili bracia, którzy byli żłyci (transkrypcja zeznań k. 442). Ona wiedziała tylko tyle, co mąż opowiadał w domu w takich normalnych rozmowach. Zasadnie więc Sąd Okręgowy ocenił, że całą wiedzę w tym zakresie świadek czerpała z informacji przekazanych jej przez męża i to już w okresie, kiedy między stronami zaczął narastać konflikt. Dopiero bowiem po owym spotkaniu w marcu 2020 roku, w którym rzeczywiście świadek uczestniczyła i na którym według relacji świadka i pozwanego powodowa spółka proponowała rozliczenie długu Indyk M. poprzez doliczanie tego długu do zadłużenia samego pozwanego z tytułu dostawy pasz, pozwany wraz z żoną zaczęli proces sprawdzania wszystkich dotychczasowych faktur za dostarczone pasze. Świadek podała nawet, że analizę faktur za pasze rozpoczęli po otrzymaniu pozwu i – jak stwierdziła – faktury były zawiżone (transkrypcja k. 447v). Z kolei co do owego maila od księgowej powódki świadek podała, że nie analizowała jego treści, nie zna jego szczegółów (transkrypcja k. 446v).

W tej sytuacji zarzuty apelacji dotyczące dowolnej oceny zeznań świadka K. K. pozostają chybione. Zresztą wskazać trzeba na niekonsekwencję apelującego zarówno aktualnie w twierdzeniach apelacji jak i wcześniej w zeznaniach co do roli żony w zastępowaniu go w prowadzeniu działalności gospodarczej w okresie choroby w 2019 roku. Z jednej bowiem strony apelujący twierdzi, że to żona zajmowała się wówczas prowadzeniem firmy i dlatego jest zorientowana w sprawach związanych z dostawą paszy i zawiżaniem jej cen w porównaniu do cennika (k. 456), z drugiej zaś –

podnosi, że to jego bracia w tym czasie prowadzili tę działalność, zamawiali pasze w jego imieniu, następnie wystawiali faktury z tytułu jej sprzedaży w imieniu spółki i sami akceptowali te faktury za pozwanego (k. 4353, 457).

Apelujący nie zdołał również podważyć oceny Sądu I instancji dotyczącej jego zeznań.

Pierwszy ze stawianych sądowi zarzutów dotyczy błędnego ustalenia, że pozwany nie kwestionował ceny pasz, podczas gdy zgromadzony materiał dowodowy – w jego ocenie – wskazuje, że ceny te kwestionował jako niezgodne z dostarczonym na maila cennikiem. Pozwany odwołuje się w tym zakresie do zeznań świadka E. K.. Rzeczywiście świadek ten podnosił, że pozwany zaczął kwestionować ceny pasz, ale było to już po zakończeniu według własnej oceny współpracy z braćmi. Pozwany zaczął więc kwestionować ceny pasz dopiero na etapie kończenia współpracy z powódką, wcześniej tego nie robił. W każdym razie okoliczność taka nie wynika z żadnego z dowodów, nawet z zeznań pozwanego czy jego żony.

Drugi z zarzutów dotyczy zaś błędnego przyjęcia, że pozwany nie wykazał okoliczności zawyżania cen paszy w porównaniu do cennika z czerwca 2019 roku oraz doliczania do jednostkowej ceny paszy kwoty 135 zł jako rozliczenia długu innej firmy – firmy (...), któremu powódka sprzedała wychodowane przez pozwanego kurczęta, a która nie dokonała zapłaty za te kurczęta.

Przede wszystkim pozwany odwołuje się do swojej choroby jako przyczyny braku kontroli nad cenami pasz. Choroba ta jednak w jej najostrejszym stanie dotyczy okresu styczeń – luty 2019 roku, a więc znacznie wcześniejszego niż wskazywane przez niego zawyżanie cen, co następować miało – wg stanowiska ze sprzeciwu od nakazu zapłaty – od sierpnia 2019 roku. Co do deklarowanego przez pozwanego okresu zawyżania cen to porównanie kilku przykładowych pozycji sprzedażowych ze sporządzonego przez pozwanego podsumowania faktur znajdującego się na k. 105 akt sprawy wskazuje, że w sierpniu 2019r. w wystawionych fakturach za pasze np. G. I/M i G. I./M ceny w fakturze są tożsame z cenami z cennika z czerwca 2019 roku i wynoszą odpowiednio 1.320 zł i 1.300 zł. Dopiero w fakturach od października 2019 roku ceny są te już nieco wyższe niż ceny z cennika. Po drugie zaś, negocjowany przez strony projekt porozumienia dotyczący zadłużenia pozwanego z tytułu dostaw paszy z faktur od czerwca 2019 roku do marca 2020 roku (k. 171-175) w zakresie kwoty tego zadłużenia 3.047.387,37 zł nie był przez pozwanego kwestionowany (oświadczenie pozwanego – k. 55). Braku kwestionowania wysokości zadłużenia z tytułu dostawy paszy nie da się pogodzić z równoczesnymi twierdzeniami pozwanego o rzekomym zawyżaniu cen paszy już od sierpnia 2019 roku.

Z kolei w zakresie twierdzeń pozwanego o zawyżaniu faktur za paszę należy zwrócić uwagę, że zgodnie z jego stanowiskiem zawyżanie takie występowało podwójnie.

Pozwany twierdzi bowiem, że do każdej tony paszy dodawano od 10 do 80 zł netto, co spowodowało nadpłatę w wysokości 109.600,69 zł i dotyczy to faktur za okres od 14.08.2019-25.03.2020r. (stanowisko pozwanego k. 52, powtórzone w apelacji).

Równocześnie pozwany podnosi, że do każdej tony paszy dodawano kwotę 135 zł, z czego kwota 100 zł to dług powstały wskutek niezapłacenia przez (...) sp. z o.o. za dostarczony drób, a kwota 35 zł to koszty obsługi tego długu, wobec czego powstała nadpłata w wysokości 267.860,26 zł (stanowisko pozwanego k. 53, powtarzane w apelacji).

Powyzsze oznaczałoby, że przy hipotetycznym przyjęciu jako obowiązującej ceny paszy z cennika z czerwca 2019 roku (cennik k. 101) do każdej wskazanej w tym cenniku ceny tony paszy dodawana była kwota od 145 do 215 zł (od 10 do 80 zł +135 zł).

Tymczasem – jak wskazano wyżej – faktury wystawiane do września 2019 roku w ogóle nie zawierały cen wyższych niż te wynikające z cennika z czerwca 2019 roku, natomiast w fakturach wystawianych od października 2019 roku ceny te były wyższe, ale o kwoty od 35 do 80 zł, a nie o kwoty od 145 zł do 215 zł, jak musiałoby być, gdyby przyjęć za wiarygodne twierdzenia pozwanego.

Zasadnie zatem Sąd Okręgowy uznał za gołosłowne twierdzenia R. K. o zawyżeniu ceny pasz już od 2019 roku, czy doliczaniu do tej ceny kosztów zadłużenia innej firmy. Nawet zestawienie przedstawione przez pozwanego (k. 105) i załączone do niego dokumenty w postaci faktur nie wskazują, aby „zawyżenie” to osiągało rozmiar 135 zł do jednej tony. W tej sytuacji zasadne było również odmówienie mocy dowodowej treści wiadomości e-mail z dnia 12.03.2020r. (k. 166-168) przesłanej przez księgową powódki do pozwanego. Doliczenie wskazywane w tym piśmie – nota bene kwota 100 zł, a nie 135 zł – nie było stosowane, skoro faktury poczynawszy od października 2019 roku w jednostkowej cenie paszy w porównaniu z cennikiem z czerwca 2019 roku (hipotetycznie zakładając jego aktualność w październiku 2019 roku i później) nie przewidywały ceny tony paszy wyższej o 100 zł, a jedynie wyższą cenę od 35 do 80 zł za tonę paszy.

Analizując tylko ceny pasz w spornych fakturach (z marca 2020 roku) – pasza finszerS – to „zawyżenie” ceny wynosi 38 zł, a nie 135 zł jak podnosi pozwany. Cena tej paszy w cenniku to 1.260 zł za tonę (przy wydłużonym terminie płatności do 60 dni), natomiast cena z faktur to 1.298 zł za tonę.

Podkreślić jednak należy, że dokonując ustaleń w zakresie ceny pasz w stosunkach między stronami Sąd Okręgowy odwołał się nie tylko do cenników, ale również do pozostałych dowodów w postaci zeznań świadków – E. K. i A. K. (2), zeznań członka zarządu powódki oraz faktur. Trafnie zwrócił też uwagę, że z biuletynów (...) wynika, iż stosowane w relacjach stron ceny pasz były niższe niż średnie ceny sprzedaży pasz dla drobiu (k. 236-240). Ze wszystkich tych dowodów sąd wyprowadził wnioski logiczne i zgodne z doświadczeniem życiowym, zwłaszcza w zakresie informowania pozwanego o wyższych niż wynikające z cennika z czerwca 2019 roku cenach pasz w kolejnych fakturach od października 2019 roku i zgodzie pozwanego na stosowanie takich cen.

Skarżący nie zdołał podważyć tej oceny, a zwłaszcza wykazać, że nie umawiał się z powodową spółką na ceny pasz wskazane w fakturach. Matematyka przeczy zaś twierdzeniom pozwanego o doliczaniu do każdej tony sprzedawanego produktu kwoty 135 zł.

W konsekwencji ocena materiału dowodowego dokonana przez Sąd Okręgowy musi być uznana za prawidłową i nieprzekraczającą ram określonych przepisem art. 233 § 1 k.p.c. Skarżący pozwany nie wykazał ani pogwałcenia zasad logicznego rozumowania i właściwego kojarzenia faktów w ocenie dowodów dokonanej przez tenże sąd, ani też sprzeczności tego rozumowania z zasadami doświadczenia życiowego.

Sąd pierwszej instancji poprawnie określił zatem podstawę faktyczną rozstrzygnięcia i tak określona podstawa podlegała ocenie prawnej zarówno tego sądu jak i Sądu Apelacyjnego w związku z wywiedzioną apelacją.

Wszystkie zgłoszone w apelacji zarzuty naruszenia prawa materialnego uznać trzeba za niezasadne. Zarzuty te sprowadzają się w zasadzie wyłącznie do odmiennej oceny skuteczności potrącenia dokonanego przez apelującego.

Prezentując swoje stanowisko w sprzeciwie pozwany wskazywał, że to strona powodowa jest jego dłużnikiem z trzech tytułów: nadpłaty w kwocie 109.600,69 zł jako konsekwencji zawyżania ceny paszy w okresie od 14.08.2019r. do 25.03.2020r., nadpłaty w kwocie 267.860,25 zł jako konsekwencji doliczania do każdej tony paszy kwoty po 135 zł i wreszcie z tytułu kwoty 1.334.702,78 zł jako bezprawnego pobrania należności za kurczęta sprzedane (...) sp. z o.o. po odstąpieniu od umów kontraktacji. Pozwany wskazywał, iż wystąpił do powódki o zapłatę powyższych kwot (k. 193-194) i kwoty te powinny zostać skompensowane z należnościami powódki z tytułu dostawy paszy.

Sąd Apelacyjny podziela pogląd Sądu Okręgowego co do tego, że pozwany nie udowodnił istnienia wierzytelności przedstawionych do potrącenia.

W zakresie kwot 109.600,69 zł i 267.860,25 zł z tytułu rzekomo zawyżonych jednostkowych cen paszy wskazano już wcześniej na brak wykazania przez pozwanego, że powódka w fakturach wystawianych od sierpnia 2019 roku stosowała ceny inne niż wynikające z umowy z pozwanym, czy też doliczała do ceny paszy od bliżej niesprecyzowanego okresu 2019 roku kwotę 135 zł do każdej tony paszy. Skoro zaś pozwany nie udowodnił tych twierdzeń, nie mógł

skutecznie przedstawić wierzytelności do potrącenia. Nie sposób bowiem przedstawić do potrącenia wierzytelności, która nie istnieje, a w każdym razie pozwany nie udowodnił jej istnienia.

Odnosząc się natomiast do pobranej przez powódkę ceny za sprzedane kurczęta wyprodukowane przez pozwanego, to pozwany wskazuje tutaj na sprzedaż kurcząt w dniach: 12, 13, 18, 19 i 20 maja 2020 roku i w odniesieniu do tej sprzedaży domaga się za nią zapłaty (k. 89-90). Skarżący pomija jednak tak uregulowania łączącej strony umowy kontraktacji z dnia 2.01.2018r. jak i datę podjęcia czynności mającej na celu uwolnienie się od niej.

Przede wszystkim umowa kontraktacji dla stron nie przewidywała uprawnienia do odstąpienia od niej. Umowa ta kontraktacji nie upoważniała również stron do jej rozwiązania w trybie natychmiastowym, bez okresu wypowiedzenia.

Formalnie umowa kontraktacji dla producenta drobiu, którym był pozwany, nie przewidywała również uprawnienia do wypowiedzenia umowy. Uznając jednak, że jest to uregulowanie naruszające rażąco równowagę kontraktową stron, a tym samym dobre obyczaje kupieckie przyznać należy także producentowi drobiu prawo do wypowiedzenia umowy na tych samych zasadach, co pozostałe strony. Zgodnie z postanowieniami umowy można ją było rozwiązać za 6 miesięcznym wypowiedzeniem (§ 6 ust. 4 k. 244), a zatem tratując oświadczenie pozwanego z dnia 15.05.2020r. o odstąpieniu od umowy jako wolę jej rozwiązania, to skutek ten nastąpił po upływie sześciomiesięcznego okresu wypowiedzenia.

W konsekwencji sprzedaż drobiu w dniach 12 i 13 maja 2020 roku bezpośrednio przez pozwanego jako producenta drobiu była nieskuteczna, gdyż wówczas strony łączyła jeszcze umowa kontraktacji. Natomiast sprzedaż w dniach 18, 19 i 20 maja 2020 roku następowała w okresie wypowiedzenia umowy, a zatem również za pośrednictwem powódki jako dostawcy drobiu rzeźnego zgodnie z zawartą umową kontraktacji. Podsumowując, w całym okresie maja 2020 roku sprzedaż drobiu następowała pomiędzy powódką a odbiorcą drobiu i pozwany jako producent drobiu nie jest uprawniony do żądania od odbiorcy (...) sp. z o.o. zapłaty ceny bezpośrednio na swoją rzecz z pominięciem powódki. Zapłata ta następuje na rzecz powódki, która następnie rozlicza się z producentem - pozwanym i uczyniła to poprzez dokonanie potrącenia z należnościami za sprzedaną paszę.

Konkludując, także w zakresie kwoty 1.334.702,78 zł pozwany nie był uprawniony do jej potrącenia z należnościami powódki.

Zasadnie zatem Sąd Okręgowy nie uwzględnił zarzutu potrącenia, przyjmując brak przesłanek z art. 498 § 1 i 2 k.c.

Poza rozważaniami Sądu Apelacyjnego pozostają zarzuty naruszenia przepisów art. 61 § 2 k.c., art. 77² k.c., art. 77³ k.c., 65 k.c. i art. 455 k.c., gdyż wobec niespełnienia przesłanek do dokonania potrącenia bezprzedmiotowe pozostają rozważania, kiedy nastąpił stan wymagalności wierzytelności i możliwe stało się złożenie oświadczenia o potrąceniu.

Zaskarżone rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego pozostaje zatem prawidłowe zarówno w zakresie roszczenia głównego jak i kosztów procesu. Pozwany jako strona przegrywająca zgodnie z zasadą statuowaną przepisem art. 98 § 1 i 3 k.p.c. zobowiązany jest do zwrotu kosztów procesu poniesionych przez powódkę.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny oddalił apelację pozwanego na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. Pozwany jako przegrywający apelację zobowiązany jest zwrócić powódce poniesione koszty postępowania wyrażające się w kosztach wynagrodzenia pełnomocnika w kwocie 4.050 zł.